

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/160/2021
Identifikačné číslo spisu:	6117256129
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:6117256129.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpenej TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Nám. M. Benku 2, proti žalovanej I. R., bývajúcej v Č.J. M., I. XXX, U.. Č.. D. R. XXX, o zaplatenie 841,17 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 19Csp/175/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 24. novembra 2020 sp. zn. 3CoCsp/37/2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 24. novembra 2020 sp. zn. 3CoCsp/37/2020 a rozsudok Okresného súdu Prešov z 10. marca 2020 č. k. 19Csp/175/2018 - 174 z r u š u j e a vec vracia Okresnému súde Prešov na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 10. marca 2020 č. k. 19Csp/175/2018 - 174 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť 841,17 eur s príslušenstvom. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne podľa ustanovenia § 43 ods. 1 písm. a/, § 43 ods. 12 písm. b/, § 43 ods. 13 zákona č. 351/2011 Z. z., ako aj v zmysle časti III., článku 3, bod 1 písm. j/ a v zmysle časti VIII., bodu 2 VOP a vecne tým, že právna predchodkyňa žalobkyne Slovak Telekom, a. s. a žalovaná uzavreli 10. októbra 2011 zmluvu o pripojení podľa § 43 a nasl. zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov, predmetom ktorej bolo poskytnutie telekomunikačných služieb žalovanej a 27. júla 2015 uzavreli Dodatok tejto zmluve na Program služieb Happy XL NAI s dobou viazanosti 27 mesiacov s tým, že bola poskytnutá akciová kúpna cena na mobilný telefón vo výške 49,- eur a neakciová maloobchodná cena bola stanovená na 569,- eur. Z predložených faktúr za telekomunikačné služby súd zistil, že v závere týchto faktúr je červeným textom uvedená upomienka, avšak len s upozornením, že ak ani v dodatočnej lehote neuhradí všetky splatné pohľadávky, má právna predchodkyňa žalobkyne právo dočasne obmedziť alebo prerušiť poskytovanie služieb. Listom z 3. októbra 2017 právna predchodkyňa žalobkyne oznámila postúpenie pohľadávky podľa § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka žalovanej. Postúpenie pohľadávky sa uskutočnilo na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej medzi spoločnosťami Slovak Telekom, a. s. a EOS KSI Slovensko, s.r.o. z 21. júna 2017. Súd prvej inštancie následne skúmal aktívnu legitímáciu žalobkyne ex offio a konštatoval, že v danom prípade žalobkyňa

nepreukázala, že došlo k platnému postúpeniu pohľadávky. Bol názoru, že v takýchto právnych vzťahoch je potrebné, aby žalobkyňa mala dostatok listinných dôkazov na preukázanie existencie platného postúpenia pohľadávky, keď odkazovanie na všeobecné obchodné podmienky, podľa ktorých doručovanie písomnosti tak závažného charakteru, ako sú faktúry alebo výpovede zmlúv len zásielkami obyčajnou poštou bez toho, aby si dodávateľ služieb preveril a zabezpečil skutočné zaslanie tejto zásielky, resp. doručenie tejto zásielky spotrebiteľovi, nepostačuje. Ak pôvodný veriteľ zasielal faktúry žalovanej ako obyčajnú poštovú zásielku, pri ktorých sa nevracia doklad o doručení, nie je možné z pochopiteľných dôvodov pre takéto vadné doručovanie prijať to vysvetlenie, že došlo k riadnemu doručeniu výzvy a boli splnené všetky náležitosti zákona pre platné postúpenie pohľadávky. Súd prvej inštancie mal za nesporné, že nedošlo k platnej inkorporácii akýchkoľvek doložiek, ktoré by mali predmetný dodatok č. k zmluve, podľa ktorého by Všeobecné obchodné podmienky by mali byť súčasťou zmluvy. Pre neplatnú inkorporačnú doložku nie je možné poukazovať na tie ustanovenia všeobecných obchodných podmienok ohľadom postúpenia pohľadávky v časti III článku 3 bod 1 písm. j/ VOP, ako aj v časti oznamovania a doručovania týchto zásielok. V danom prípade súd neprihliadol k uznaniu dlhu, ktoré učinila žalovaná a to z dôvodu, že súd ex offio preskúmal neprijateľnosť zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách a mal za nepochybné, že predmetná zmluva je zmluvou spotrebiteľskou, z tohto dôvodu teda súd má povinnosť ex offio prihliadať ku všetkým neprijateľným zmluvným podmienkam, ktoré boli v predmetnej zmluve vytknuté ešte Okresným súdom Banská Bystrica v časti zmluvnej pokuty, napriek tomu žalobkyňa zotrvala na tejto časti žaloby a platobný rozkaz bol vydaný aj na túto časť žalobného návrhu. Uviedol, že zmluvné podmienky ohľadom zmluvnej pokuty sú jednoznačne neprijateľnými zmluvnými podmienkami v zmysle § 51 a nasl. Občianskeho zákonníka a súdy niekoľkokrát judikovali tieto zmluvné pokuty ako neprijateľné zmluvné podmienky. Súd prvej inštancie mal za to, že splnenie podmienok v zmysle § 43 ods. 1 písm. a/ zákona č. 351/2011 Z. z. spočíva v tom, aby spotrebiteľ bol jednoznačne upovedomený a vyzvaný výzvou telekomunikačného podniku, že ak je napriek tejto písomnej výzve v omeškaní, môže postúpiť svoju peňažnú pohľadávku inej osobe aj bez jeho súhlasu. Konštatoval, že telekomunikačný podnik oznámil samotné postúpenie pohľadávky, ktoré sa uskutočnilo na základe zmluvy z 21. júna 2017 až v októbri 2017 samotnej žalovanej. Za daných okolností nemohlo dôjsť k platnému postúpeniu pohľadávky a z tohto dôvodu súd žalobu v celom rozsahu zamietol. Bol názoru, že pokiaľ by nebol prihliadol k neplatnému postúpeniu pohľadávky a konal na základe tzv. uznania dlhu zo strany žalovanej, bolo by to zjavné nespravodlivé usporiadanie veci a práv v danom spotrebiteľskom vzťahu, keďže predmetom žaloby boli aj zmluvné pokuty, ktoré boli judikované ako neprijateľné zmluvné podmienky. O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 255 a § 262 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 24. novembra 2020 sp. zn. 3CoCsp/37/2020 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP a žalovanej nepriznal trovy odvolacieho konania. K odvolacej námietke, že žalobkyňa nebola oboznámená súdom prvej inštancie o písomnom uznaní žalobkyňou uplatneného nároku uviedol, že v prvom rade súd má vyhodnocovať procesné podmienky uplatnenia nároku žalobcu na súde prvej inštancie, pričom v prípade, že zistí nedostatočnú aktívnu vecnú legitímáciu samotného žalobcu, akékoľvek „procesné“ písomné uznanie žalobcom uplatneného nároku zo strany žalovanej stráca opodstatnenie, pretože posudzovaniu procesného uznania uplatneného nároku predchádza povinnosť súdu prvej inštancie prvotne vyhodnotiť samotné podmienky konania, medzi ktoré patrí aktívna vecná legitímácia na strane žalobkyne. Uviedol, že žalobkyňa nepreukázala písomné oznámenie o postúpení pohľadávky adresované postupcom žalovanej a to, že toto sa dostalo do jej dispozičnej sféry ako adresáta, keď preukázanie splnenia uvedenej podmienky zaťažuje v spore žalobkyňu. Bol názoru, že keďže žalobkyňa nepredložila dôkaz o doručení predmetnej výzvy žalovanej, neunesla dôkazné bremeno a je správny právny záver súdu prvej inštancie o nepreukázaní aktívnej legitímácie žalobkyne v spore. Bol názoru, že spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle § 43 ods. 13 zákona č. 351/2011 Z. z. môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatnými, a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy po tom, čo bol dlžník nepretržite dlhšie ako 90 dní v omeškaní, pričom tieto predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky a musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky a nedodrzaním zákonných podmienok postúpenia pohľadávky sa takéto postúpenie dostáva do rozporu s dikciou zákona a priamym dopadom na platnosť právneho úkonu. Uviedol, že žalobkyňou nebolo v konaní preukázané

ani naplnenie všetkých predpokladov možnosti postúpenia pohľadávky tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 43 ods. 13 zákona č. 351/2011 Z. z. (splatnosť postupovanej pohľadávky v čase jej postúpenia) a preto postúpenie pohľadávky nie je možné považovať za platené. Odvolací súd považoval za potrebné uviesť, že iba z poštového hárku, z ktorého má vyplývať, že zásielka bola na poštovú prepravu podaná, takáto listina (podací hárok) nepreukazuje, že práve uvedené oznámenie o postúpení pohľadávky sa aj skutočne dostalo do dispozičnej sféry žalovanej (podací hárok preukazuje len odoslanie zásielky na miesto bydliska žalovanej, pričom dôkazné bremeno preukázania doručenia oznámenia o postúpení pohľadávky žalovanej pritom v konaní zaťažuje žalobkyňu, ktorá z preukázania tejto skutočnosti vyvodzuje pre seba priaznivé právne následky, teda preukázanie aktívnej vecnej legitimácie v konaní). Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie, že predloženie oznámenia o postúpení pohľadávky dlžníkovi, teda žalovanej bez ďalšieho nepreukazuje aktívnu vecnú legitimáciu žalobkyne na uplatnenie pohľadávky v súdnom konaní. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s tým, že súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Namietala, že jej pred nariadeným pojednávaním vo veci nebolo doručené vyjadrenie žalovanej a preto bolo porušené jej právo oboznámiť sa s vyjadreniami, návrhmi a dôkazmi protistrany a podať k nim svoje stanovisko. Keďže žalovaná v predmetnom vyjadrení uznala svoj dlh voči žalobkyňi, bol žalobkyňi zamedzený priestor na vyjadrenie a predloženie návrhu na vydanie rozsudku pre uznanie, prípadne by mohla inak reagovať na toto podanie protistrany. Uviedla, že skutkové tvrdenia ohľadom doručovania výzvy pred postúpením pohľadávky na žalobkyňu neboli protistranou žiadnym spôsobom popreté a preto ich bolo potrebné v konaní považovať za tzv. nesporné skutkové tvrdenia. Bola názoru, že v prípade uznania nároku žalovanou súd neskúma hmotnoprávne predpoklady takéhoto uznania, keď v sporovom kontradiktórnom konaní je procesná zodpovednosť za vedenie sporu na účastníkoch konania a súd sa preto obmedzí na konštatovanie, že žalovaná uznala nárok uplatnený žalobou. Z týchto dôvodov navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmeniť a rozhodnúť rozsudkom pre uznanie.

4. Žalovaná sa k podanému dovolaniu nevyjadrila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

6. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (viď § 428 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v

tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Žalobkyňa vyvodzujúc z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietala, že jej pred nariadeným pojednávaním vo veci nebolo doručené vyjadrenie žalovanej k žalobe, v ktorom žalovaná uznala svoj záväzok a preto bolo porušené jej právo oboznámiť sa s vyjadreniami, návrhmi a dôkazmi protistrany a podať k nim svoje stanovisko.

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

14. V zmysle článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „dohovor“) každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo a verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávisle a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhoduje o jeho občianskych právach a záväzkoch. V zmysle článku 6 ods. 1 dohovoru jednou zo všeobecných záruk spravodlivého prejednania veci pred súdom je zásada „rovnosti zbraní“. Tento princíp je jeden zo znakov širšieho konceptu spravodlivého súdneho konania a vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť jej protistrane. Koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť predložiť nielen všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa pred ním. Požiadavka, aby procesné strany v konaní mali možnosť dozvedieť sa a vyjadriť sa ku všetkým zhromaždeným dôkazom alebo k stanoviskám pripojeným v spise, sa aplikuje nielen na konanie pred súdom prvej inštancie, ale aj na odvolacie konanie. Z práva na spravodlivé súdne konanie tiež vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05).

15. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale

rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

16. V preskúmvanej veci je z obsahu spisu zrejmé, že v rámci postupu súdu prvej inštancie pri doručovaní žaloby a vyjadrení podľa § 167 ods. 1 až 4 CSP sa žalovaná vyjadrila k žalobe podaním na č. l. 164, ktoré bolo súdu prvej inštancie doručené 5. marca 2020 (č. l. 164). Z obsahu spisu je taktiež zrejmé, že žalobkyni bolo doručené iba samotné predvolanie na pojednávanie, ako to vyplýva z obsahu doručky pripojenej k pokynu. Vyjadrenie žalovanej a uznanie dlhu tak žalobkyni doručené nebolo. Zo strany dovolacieho súdu je potrebné podotknúť, že hoci si odvolací súd tento nedostatok pri svojom prieskume všimol a vysporiadal sa s ním, predmetné vyjadrenie žalovanej však obsahuje uznanie dlhu, o ktorom žalobkyňa nenadobudla vedomosť.

17. Právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov je súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie. Pritom nie je podstatné, či podľa názoru odvolacieho súdu ide o podanie skutkovo a právne významné alebo bezvýznamné, pretože túto skutočnosť posudzuje výlučne druhá strana konania. Každá strana musí mať možnosť nielen predložiť dôkazy a argumenty, ktoré považuje za nutné na to, aby jej požiadavky uspeli, ale aj zoznámiť sa s každým dokladom a pripomienkami predloženými súdu na účely ovplyvnenia jeho rozhodnutia a vyjadriť sa k nim. Kontradiktórny spor znamená možnosť strany popierať (contra dicere) požiadavky a argumenty druhej strany a právo na to, aby vypočuli jej argumenty a návrhy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 31/2016, III. ÚS 32/2015, I. ÚS 276/2016, I. ÚS 230/03, IV. ÚS 186/09, II. ÚS 18/2013). Keďže porušenie práva na spravodlivý proces vyššie uvedeným spôsobom nerešpektujúcim princíp rovnosti zbraní bolo dôsledkom nesprávneho postupu súdov nižších inštancií, bolo žalobkyni znemožnené uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

18. Vzhľadom k zisteniu, že v konaní došlo k procesným vadám podľa § 420 písm. f/ CSP, ktorá skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí odvolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu uznesením zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a s poukazom na vadu konania posudzovanú dovolacím súdom zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie (§ 449 ods. 2 CSP) a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP). S prihliadnutím na dôvod zrušenia napadnutého uznesenia odvolacieho súdu sa najvyšší súd nezaoberal ďalšími, v dovolaní namietanými vadami.

19. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.